

Dosarul nr.2ra-1208/22
2-20156439-01-2ra-29082022

Prima instanță - Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: V. Schibin)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Bălți (jud.: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tabanscaia Ludmila, reprezentată de avocatul Rusanovschi Iulian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tabanscaia Ludmila împotriva pârâtei Filipov Tatiana privind obligarea dezmințirii informației denaturate, încasarea despăgubirii pentru prejudiciul moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 mai 2022, prin care s-a respins apelul declarat de Tabanscaia Ludmila și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 29 iunie 2021,

c o n s t a t ă :

La 09 decembrie 2020, Tabanscaia Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Filipov Tatiana, concretizată ulterior prin care a solicitat dezmințirea publică pe pagina de Facebook și în colectivul de profesori din cadrul Liceului Teoretic „Alexandru Pușkin” a informației false relatate de Filipov Tatiana cu privire la edificarea în curtea Liceului a unui monument închinat naziștilor, cu privire la faptul că directoarea a luat bani pentru acest memorial și alte invective nedublate de împrejurări reale, prin publicarea următorului text: ...”Subsemnata Tatiana Filipova, îmi prezint personal scuzele de rigoare fața de directorul Liceului „Alexandru Pușkin,, din Fălești - Ludmila Tabanscaia pentru publicarea și răspândirea informației false privitor la monumentul ridicat în curtea liceului de Asociația Monumentum.

De asemenea, confirm faptul că, acest monument nu este închinat naziștilor, ci este ridicat în memoria victimelor de război care au căzut în luptele celui de-al doilea război mondial pe teritoriul plășii Fălești, indiferent de naționalitate.

De asemenea, confirm că nu dețin nici un document prin care s-ar putea demonstra înhumarea naziștilor în cimitirul peste care a fost construit Liceul, iar alegațiile publicate pe pagina/profilul meu de Facebook, reprezintă o părere personală nedublată de împrejurări reale.

Regret mult cele întâmplare și subliniez faptul ca doamna Ludmila Tabanscaia nu este implicată în procesul de edificare a monumentului, nu a primit bani pentru acest monument, deoarece ridicarea monumentului a fost permisă prin Decizia Consiliului

Raional Fălești nr. 3/35 din 24.08.2020, în condițiile în care terenul aferent Liceului se află în proprietatea Consiliului Raional Fălești.

De asemenea, îmi prezint scuzele de rigoare față de Tabanscaia Ludmila (directorul Liceului Alexandr Pușkin) pentru plângerile nedublate împotriva ei la CNA și MECC, care au dus la lezarea demnității ei și a reputației profesionale.

Încasarea sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral, pentru lezarea demnității personale și a reputației profesionale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a invocat că, la 23 noiembrie 2020 pe pagina de Facebook a pârâtei Filipov Tatiana a fost plasat și distribuit un material ofensator cu privire la edificarea unui monument închinat eroilor căzuți în cel de-al doilea război mondial, în imediata apropiere de Liceul „Alexandr Pușkin” din localitate, invocând în mod fals că acest monument este închinat naziștilor și fasciștilor.

La 30 noiembrie 2020, pârâtei i-a fost expediată o cerere prealabilă în vederea dezmințirii acestor informații false, tendențioase și de natura să învrăjbească populația din orașul Fălești pe motive de apartenență etnică și națională.

La cererea prealabilă nu a primit nici un răspuns, dezmințirea nefiind publicată.

Reclamanta a susținut că prin decizia Consiliului Raional Fălești nr. 3/35 din 24 august 2020 s-a decis acceptarea instalării monumentului eroilor din cel de-al doilea război mondial pe str. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 6, din or. Fălești, unde este amplasată și instituția publică de învățământ.

Terenul respectiv aparține cu drept de proprietate Consiliului Raional Fălești, singura instituție în drept să dispună edificarea monumentului în cauză, fără a ține cont de poziția instituției de învățământ amplasat pe acest teren, ultima neavând nici un drept de dispoziție în acest sens.

Iar Decizia Consiliului raional Fălești nr. 3/35 din 24 august 2020 a trecut controlul de legalitate din partea organelor de profil, a fost publicată conform legii.

Ulterior de către Asociația „Monumentum” a fost instalat în curtea liceului monumentul vizat.

Filipov Tatiana a publicat pe profilul personal de Facebook mesaje denigratoare la adresa reclamantei care are calitate de director al instituției de învățământ, invocând expres faptul că monumentul ridicat de Asociația „Monumentum” ar fi închinat naziștilor și ar fi fost ridicat ilegal.

Repostul pârâtei a incitat la ură și violență prin limbaj, mai multe persoane care urmăresc pagina sa de Facebook, și care au început a arunca cu invective în adresa reclamantei, prin sintagma „administrația școlii, care trebuie demisă”.

Acțiunile pârâtei au denigrat imaginea reclamantei, demnitatea personală și reputația profesională, prin depunerea unor plângeri nefondate la Centrul Național Anticorupție și în atenția MECC, plângeri care au fost clasate pentru că nu și-au găsit confirmarea.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 29 iunie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Tabanscaia Ludmila, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că potrivit extrasului de pe pagina de Facebook a utilizatorului denumit ”Tatiana Filippova” (în redacție în limba rusă) de pe profilul ”Tatiana Filippova” pe platforma ”facebook.com”, la o dată nestabilită, indicată pe înscris ca fiind ”ieri la ora 13.34”, gestionarul profilului ”Tatiana Filippova” a efectuat un repost (preluare și amplasare pe propria pagină a unei publicații) de pe sursa on-line ”bloknotmoldova. md” cu tematica expusă în limba

rusă” În Fălești pe teritoriul școlii ruse are loc edificarea memorialului nazist”.

Conform extrasului publicația repostată, a acumulat un număr mare de comentarii de la multiple alte profiluri.

Instanța a conchis că, ”facebook.com” este o rețea de socializare – platformă online de acces public nelimitat, în baza căreia oricare doritor este disponibil de a crea și administra un profil, fără ca conținutul profilului până la publicare să fie coordonat cu gestionarul platformei.

Totodată, în cadrul examinării cauzei în fond Filipova Tatiana a recunoscut că a efectuat repostarea articolului din sursa media publică ce revine sursei bloknot-moldova.md, în baza extrasului de pe profilul de Facebook prezentat de reclamant.

Însă, nu a fost adevărat faptul că informația care a fost răspândită o viza pe Tabanscaia Liudmila și că aceasta este defăimătoare în raport cu persoana dată.

Din conținutul probelor prezentate nu s-a dedus concluzia că informația se identifică cu persoana Tabanscaia Ludmila.

Instanța a reținut că nu a fost demonstrat și constatat că eventuala răspândire a informației și chiar comentariile expuse de pe contul Tatianeii Filippova să fi adus ingerință cu aspect de informație falsă și defăimătoare nemijlocit persoanei reclamante Tabanscaia Ludmila.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 12 iulie 2021, Tabanscaia Liudmila, reprezentată de avocatul Rusanovschi Iulian a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Bălți, sediul Central din 29 iunie 2021 și emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 mai 2022, s-a respins apelul declarat de Tabanscaia Liudmila, reprezentată de avocatul Rusanovschi Iulian și s-a menținut hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 29 iunie 2021.

La 15 iulie 2022, Tabanscaia Liudmila reprezentată de avocatul Rusanovschi Iulian a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 mai 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanței, și emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivare a invocat că nu este de acord cu decizia Curții de Apel Bălți o consideră ilegală, cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Concluzia instanței de fond și apel se bazează pe probe nepertinente cauzei.

Recurentul a invocat, că Filipov Tatiana a publicat pe profilul său de Facebook mesaje denigratoare la adresa reclamantei, în calitate de director al instituției de învățământ invocând expres faptul că monumentul ridicat de Asociația „Monumentum” ar fi închinat naziștilor și ar fi fost ridicat ilegal. Repostul pârâtei a incitat a incitat la ură și violență prin limbajul folosit.

Filipov Tatiana în lipsa unui suport probatoriu a indus publicul în eroare cu privire la faptul că monumentul din curtea liceului este închinat naziștilor.

În opinia recurentului, instanțele investite cu judecarea fondului au interpretat eronat normele de drept material aplicabile în speță și neîntemeiat au respins acțiunea.

Legea cu privire la libertatea de exprimare prevede că garanțiile privind libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau violență.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei 12 mai 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cererea de recurs declarată la 15 iulie 2022, este depusă întrem legal, ținând cont că instanța de apel a expediat-o părților decizia motivată la 04 iulie 2022, fiind recepționată de către recurent la 08 iulie 2022 (f.d.227 Vol.I).

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 29 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 05 septembrie 2022, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 23 Vol. II.

Prin referința depusă la 03 octombrie 2022 intimata Filipov Tatiana a invocat că atât instanța de fond cât și instanța de apel au apreciat corect situația de fapt.

Intimata a susținut că soluția instanțelor inferioare este întemeiată și a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Tabanscaia Ludmila, reprezentată de avocatul Rusanovschi Iulian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Tabanscaia Ludmila, reprezentată de avocatul Rusanovschi Iulian.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Victor Burduh